

Magyar Tudományos Akadémia
Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet

Szöveges Indoklás

2011. évi Beszámolóhoz

1. Szervezeti változások bemutatása

Az Intézet 2011-ben 9 tudományos-, és 6 nem tudományos feladatokat ellátó szervezeti egységgel rendelkezett. Az év folyamán lényegi szervezeti változás nem történt. A korábbi évek során életre hívott öt, a különböző osztályok átfedésével működő kutatási csoport 2011-ben is igen aktívan működött. Az OTKA pályázatok terhére 2011 folyamán 4 fő fiatal kutatót foglalkoztattunk, míg a különböző EU-s projektek terhére 3 fő hosszabb távú (1 év vagy hosszabb) alkalmazás történt. A 2011-es évben kiemelkedően sok fiatal kutatói álláshelye volt az Intézetnek, bár ebből több év végével vagy 2011. augusztus 31-el lejárt. Sajnos az Intézet pénzügyi helyzete nem engedi, hogy minden tehetséges fiatal kutatót tovább tudjunk foglalkoztatni, ezért ők kénytelenek további pályázatokat benyújtani a foglalkoztatásuk fedezetére (és többségük sikerrel is jár).

A nem kutatói álláshelyek betöltése 2011-ben stabil volt, változás a fontosabb álláshelyek betöltésében történt, az Intézet gazdasági vezetője áprilisban visszatért szülési szabadságáról.

A bér és munkaügyi ügyintéző 2011 tavaszán ment szülési szabadságra, helyére határozott időre új munkatársat vettünk fel.

A pályázati referensi feladatokat 2011-ben egy fő állandó alkalmazásban álló munkavállaló látta el.

2. Gazdálkodási környezet alakulása, pozitív, negatív hatások

A 2011-es évben folytatódott az a tendencia, amely 2010-ben kezdődő nehéz gazdasági helyzetet hozta. A központi költségvetési támogatás lényeges csökkenése mellett a hazai pályázati bevételek is csökkentek, különösen, ha nem számítjuk ide az akadémiai Lendület program támogatását (amelyből 41 261 e Ft maradványként került kimutatásra). A nemzetközi pályázati bevételek nagymértékben emelkedtek, lehetővé téve az intézet stabil gazdálkodását.

Kutatók részére az év végén felhasználói díjak kifizetésére került sor.

A 2011-ben az Intézetben elindult egy újabb ERC Advanced Grant, amelynek érezhető anyagi hatása volt az Intézet gazdálkodására (és még egy további ERC AG pályázó nyert és fogja elindítani a projektjét 2012-ben). 2011-ben a már korábban, 2009-ben elnyert 3 EU mobilitási pályázatunk (és az előbb említett két ERC Advanced Grant) futott, melyekhez kapcsolódó nagy összegű előlegek nagymértékben hozzájárultak az éves EU-s bevételeinkhez. A fentebb említett, 2011-ben futó Primegaps és a Disconv ERC Advanced Grant projektek elszámolása a korábbi elszámolásból tanultak szerint rendben lezajlott. Az elszámolás

elfogadása az év második felében megtörtént, és a következő támogatási részlet 2011. év végén megérkezett.

Az OTKA bevételeket havi bontásban kaptuk, ami továbbra is nehézségeket okozott, folyamatos előfinanszírozásra kényszerítve az Intézetet, hiszen a témavezetők, a kutatási terveknek megfelelően, időarányosan költenek, illetve némely esetben előre is költeni kényszerülnek. A kincstári tranzakciós kódok egyeztetésénél mind a kiadási mind a bevételi oldalon voltak eltérések.

A számviteli politika több ponton módosítva lett. Az Intézet 2011-ben nem támogatott alapítványt. Az Intézet 2011-ben végzett selejteztést, a veszélyes hulladékok elszállíttatása megtörtént. Kezelésüket a felkért szállító végezte.

3. Kiadási-bevételi előirányzatok alakulása

- *Előirányzat módosítások okai*

Összességét tekintve a módosítások 1,87%-a kormány, 80,74%-a fejezeti és 17,48%-a intézményi hatáskörben történtek. Az intézményi hatáskörű módosítás a 2011. évi maradvány összegét és a saját hatáskörben lehetséges kiemelt előirányzatok közötti módosításokat érintette. Működési kiadások előirányzat változásainak egy részét az OTKA és EU-s pályázatok módosításai teszik ki.

A felhalmozási kiadások növekedése egyrészt az OTKA és Lendület okozta előirányzatmódosításokból, másrészt az év végi támogatási többletből adódik.

Az eredeti előirányzathoz képest vizsgálva a teljesítéseket eltéréseket tapasztalhatunk. Az eltérések okai: (1 sz. melléklet).

- OTKA pályázatok (66 567 e Ft)
- Támogatási szerződések (18 306 e Ft)
- Lendület programok (64 039 e Ft)
- Lendület programhoz kapcsolódó vállalkozói támogatás (3 000 e Ft)
- Kompenzáció (2 262 e Ft)
- Konferenciatámogatás (350 e Ft)
- Fiatal kutatói támogatás (1 334 e Ft)

Az Intézet maradványa a 2011-es évben 79 230 e Ft volt. A maradványt az OTKA pályázatok (29 325 e Ft), TÉT pályázatok (2 250 e Ft), beruházási pályázat (7 002 e Ft, könyvtár pályázat (-8 398 e Ft), a fiatal kutatói támogatások (4 422 e Ft), a Lendület programok (41 261 e Ft), és a szállítói kötelezettség (3 368 e Ft) maradványa teszi ki. (2. sz. melléklet).

A dologi kiadások eredeti előirányzatához (29 329 e Ft) képest a módosított előirányzat (163 427 e Ft) nagy összegű emelkedést mutatott. Ez legfőképpen az OTKA és a külföldi pályázatok dologi kiadásaiból, az előző évi maradvány igénybevételeiből (26 561 e Ft), kisebb részben a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosításból fakad. A dologi kiadásokat elvonás a 2011-es évben is érintette (fejezeti általános tartalékképzés: -13 735 e Ft és 2012. évi egyensúlyi tartalékképzés -8 851 e Ft).

Megjegyezzük, hogy az év eleji nyitó adatunk 29 329 e Ft volt, ami egy önállóan gazdálkodó, önálló épületet üzemeltető, nagyságrendileg 100 főt foglalkoztató intézmény esetében nyilvánvalóan nem mutatja a valós igényeket, a tervezés ránk kényszerítette adat újra rámutat arra, hogy az intézmények alaptevékenységének a finanszírozása csak a pályázati támogatások bevonásával érhető el.

A dologi kiadások előirányzat-módosításai közül a jelentősebb tételek:

- A készletbeszerzés (50 161 e Ft), amely főleg a külföldről beszerzett folyóiratok összegével magyarázható. A folyóiratok beszerzése (42 241 e Ft), a tavalyi évhez képest növekedést mutat, és bár az intézeti erőforrások csökkentek, bizonyos folyóiratok előfizetését – a korábbi évekhez hasonlóan – előre kiegyenlítettünk.
- A kiküldetés és a reprezentációs kiadások összege (33 727 e Ft), amely a külföldi és belföldi kiküldetések összegének – legnagyobb részt az EU-s mobilitási projektekből finanszírozott, és többségében neves külföldi kutatók beutaztatására fordított - nagymértékű növekedéséből adódik. A reprezentációs költségek a törvényi előírásoknak megfelelően lettek kifizetve. A külföldi kiküldetések összege főként OTKA pályázatok és kisebb részben az EU-s projektek terhére történt. Ha a tavalyi évhez viszonyítva vizsgáljuk a dologi kiadásokat, közel 45 millió forintos növekedést tapasztalhatunk, amely főként a folyóirat vásárlás és a rezsi-költségek növekedéséből adódik. Az OTKA bevételek mértéke, a költségvetési támogatással együtt csökkenő tendenciát mutat.

A támogatásértékű működési kiadás központi költségvetési szervnek 145 e Ft, amely összeggel az Intézet a Debreceni Egyetemet támogatta.

- *A tényleges teljesítés és az eredeti előirányzat közötti eltérés részletes indoklása*

A bevételi oldalon a lemaradás -15 580 e Ft, mely főleg a működési bevételek elmaradásával indokolható.

A kiadási oldalon nagyobb mértékű a megtakarítás (94 810 e Ft). A személyi juttatás soron még kevesebb előirányzat maradványunk maradt, mint amennyi az Intézet tényleges maradványa, de összeg szerűségét tekintve a dologi soron megmaradt pénzek fedezik. A

munkaadót terhelő járulékok és a beruházási kiadások során minimális eltérés tapasztalható a módosított előirányzatok a maradvány és a teljesítések között.

- *Az intézmény által kiemelésre érdemes megjegyzések a bevételi és kiadási tételekkel kapcsolatban*

Az intézet saját bevételi forrása túlnyomórészt a pályázatokból (OTKA, EU, TÉT, Lendület) származik, kisebb mértékben a fénymásolásból, konferencia részvételi díjakból és az időszakos selejtezés utáni eladott eszközök értékéből. A 2011-es évben, a korábbi évek gyakorlatához híven, számos nemzetközi konferenciát szerveztünk az Intézetben, melyekre részvételi díjakat szedtünk, továbbá kaptunk hozzá akadémiai támogatást is. Ezen részvételi díjak összege a sok éves átlaghoz képest nem változott.

Az intézet bevételi lemaradása: -15 580 e Ft.

Kiadási megtakarítása pedig: 94 810 e Ft.

- *Személyi juttatásokkal kapcsolatos előirányzat módosítások indoklása*

A személyi juttatások előirányzata 30,92%-kal (151 430 e Ft) növekedett. Az alábbi előirányzat-eltérések eredményeztek növekedést:

- OTKA pályázatok, (66 567 e Ft)
- Fiatal kutatók támogatása, (1 334 e Ft)
- 2010 évi maradvány összege, (62 784 e Ft)
- Támogatási szerződések (18 306 e Ft)
- Lendület program (64 039 e Ft)
- Kompenzáció (2 262 e Ft)
- Kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítás (145 e Ft)

A külföldi pályázatok nagyobb részét személyi juttatásokra - a mobilitási programok keretében külföldről meghívott kutatók munkabérére, és a külföldre kiutazó kutatók ösztöndíjára – kaptuk, illetve a futó EU7-es pályázatainkból (a részben a pályázat terhére alkalmazott) kutatók bérei és felhasználói szerződések kerültek kifizetésre.

Az egyéb, sajátos juttatások során történő növekedés a külföldre utazó kutatók ösztöndíjából adódott.

Az állományba nem tartozók juttatása során a megbízási díjak és a felhasználói szerződések kerültek kifizetésre. Ezen a soron oktatási tevékenységre is történt kifizetés.

A személyi juttatások a módosított előirányzathoz képest 96,31%-os teljesülést mutatnak. A tervezés megfelelő volt. A munkaadót terhelő járulékok 36,92 %-al növekedtek. Ennek okai

megegyeznek a személyi juttatásoknál már leírtakkal. A munkaadót terhelő járulékok a módosított előirányzathoz képest 95,8 %-os teljesülést mutatnak, mely főleg abból adódott, hogy az EU-s pályázatokra érkező külföldi kutatók esetében nem mindig kell járulékot fizetnie az Intézetnek (a külföldi vendégkutató E101-es nyomtatványt hoz). Ezt a tényt a 2006-tól a tervezésnél folyamatosan igyekszünk figyelembe venni, de vannak olyan esetek, amikor a vendégkutató utólag küldi a papírokat, a tervezés után.

4. Vagyoni helyzet alakulása

- *Beruházás:*

- beruházás, felújítás alakulása (3 sz. melléklet)

Az intézményi beruházás az eredeti előirányzathoz (4 662 e Ft) képest 11 926 e Ft-tal növekedett.

Ennek egyik részét a 2010-es évi maradvány teszi ki (8 008 e Ft), az OTKA pótelőirányzatnak (e Ft) és az év végi gép műszer és egyéb gépek berendezések felszerelések támogatása (15 802 e Ft). A módosított előirányzat 51,68 %-ban teljesült. A fennmaradó 48,32%-os elmaradást az egyes, OTKA pályázati és Lendület programokból történő beszerzések 2012-re történő áthúzódása okozza.

A főkönyvi és az analitikus nyilvántartás megegyezett, a leltár kiértékelése határidőre megtörtént. Néhány eszköznel az évközi mozgások követése nem történt meg, ezek helyretétele folyamatban van. A leltározott eszközök megfelelnek az analitikus nyilvántartásban található eszközökkel.

A 2010. december 31-i mérleg főösszeghez képest 34,68%-os a növekedés, amely a befektetett eszközök 0,19%-os csökkenésének, a forgóeszközök közel háromszoros növekedésének köszönhető, amelynek oka az év végén befolyt EU-s bevételnek tudható be.

A mellékletben jól látható, hogy a tárgyi eszközökön belül 2011-ben a gépek, berendezések minimális mértékű növekedést mutattak, az immateriális javak 2 833 e Ft-tal nőttek, az ingatlan értéke 2,02%-al csökkent.

A beruházások és felújítások tekintetében 2011-ben is folytatódott a korábbi évek tendenciája, azaz a korábbi, részben akadémiai, normatív, részben pályázati beruházási források szinte teljes mértékű elapadása. A leginkább szükséges beruházások egy része is elmaradt.

- *Felújítás:*

Az intézet 2005-től próbál felújítási pénzt igényelni az Akadémiától, sikertelenül. Az épületben csak a leginkább szükséges felújítási munkálatok folynak, a könyvtári részben nagyok a gondok. Az Akadémiától 2009-ben rendkívüli támogatást kapunk a könyvtár állományának a védelmére és a könyvtár helyiségében életveszélyessé váló világítás felújítására.

Ezzel együtt, a tervszerű felújítások elmaradása az épület állagában, illetve egyes esetekben (a rendkívül gyorsan amortizálódó berendezések esetén) nehezen pótolható lemaradásokat eredményez, melyek hamarosan az érdemi kutatómunka folytatását nehezíthetik meg.

A forgóeszközök közel háromszoros növekedése főleg az idegen pénzeszközök növekedésének köszönhető, amelyet az év végén megérkező EU-s bevételek okoztak.

A bankszámlák közötti változások ebben az évben is szembetűnők. Az Intézet MÁK-nál vezetett bankszámlája 76,33 %-os csökkenést mutatott, míg az elszámolási számlák 2,24 -szeres növekedtek. Továbbra is él az a 2006. január 1-jétől érvényes szabály, amely szerint az EU-s pályázatokból befolyt összeget idegen pénzeszközként kell kezelni, és azt csak a tényleges felhasználás után lehet behozni a költségvetésbe. Így a számla végösszegének az EU-s maradványokat is tükröznie kell, melyek 2006-tól már nem számítanak bele a maradványba. Ez az összeg a 2011-es évben 185 176 e Ft, mely nagyon nagymértékű növekedést mutat a korábbi évekhez képest. 2010-ben futott ki több nagyméretű projektünk, melyek végső finanszírozását csak az elfogadott beszámoló után kaptuk meg, azok költségeit addig a futó projektek előlegeiből finanszíroztuk. 2011-ben nem voltak kifutó (nagyméretű) projektek, ezért a már futó és az induló projektek előlegei felhalmozódtak. A kifutó európai projektek (elő)finanszírozása 2012-ben is lehetségesnek tűnik a még futó ill. induló projektek előlegeiből.

- *Egyéb befektetések alakulása*

Az Intézet nem rendelkezik egyéb befektetéssel.

5. Előirányzat-maradvány alakulása

A 2010. évi előirányzat-maradvány teljes egészében felhasználásra került. A 2011. évi maradvány összege 79 230 e Ft, melynek részletezését a 2. sz. melléklet tartalmazza. A 2011-es maradvány legnagyobb részét a két Lendület program teszi ki (41 261 e Ft). Az Intézetnek csak alap és alkalmazott kutatáson volt áthúzódó maradvány.

6. Vállalkozási tevékenység alakulása

Az Intézet vállalkozási tevékenységet nem folytat.

7. Létszámváltozás okai

Az Intézet részére 2010. évben jóváhagyott 111 főhöz képest az év végi záró létszám 90 fő volt, melynek a részletezését a 4. sz. melléklet tartalmazza.

Az engedélyezett létszámot nem léptük túl, üres álláshelyünk nem volt, és az év végével egy külföldi kutató volt állományban az Intézetnél. Januártól kezdve folyamatosan további vendégek várhatóak.

Az év végi záró létszám és az engedélyezett létszám közötti különbség oka az volt, hogy sok kutatónk fizetés nélküli szabadságon, tartósan külföldön tartózkodott, illetve, hogy az év végi ünnepi időszakra való tekintettel az adott pillanatban (december 31-én) kevés volt a (külföldi) vendégkutató az Intézetben. A kötelező létszámcsökkentés következményeként a nyugdíjba vonuló munkavállaló (1 fő), valamint felmentési idejüket töltő munkavállalók (2 fő) száma további magyarázatként szolgál.

8. Átlagkeresetek alakulása

Az Intézet dolgozóinak a tavalyi évben nem volt (nettó) átlagkereset növekedése. Az Intézeti erőforrások nem teszik lehetővé, hogy a saját bevételeink terhére illetményt tudjunk emelni.

9. Egyéb, az előzőekben nem ismertetett témakörök

Az Intézet az MTA kutatóintézet-hálózatán belül önálló maradt.

Budapest, 2012. február 23.

Kiss Annamária
gazdasági vezető